

La Dictadura de Primo de Rivera

CAPÍTOL I –

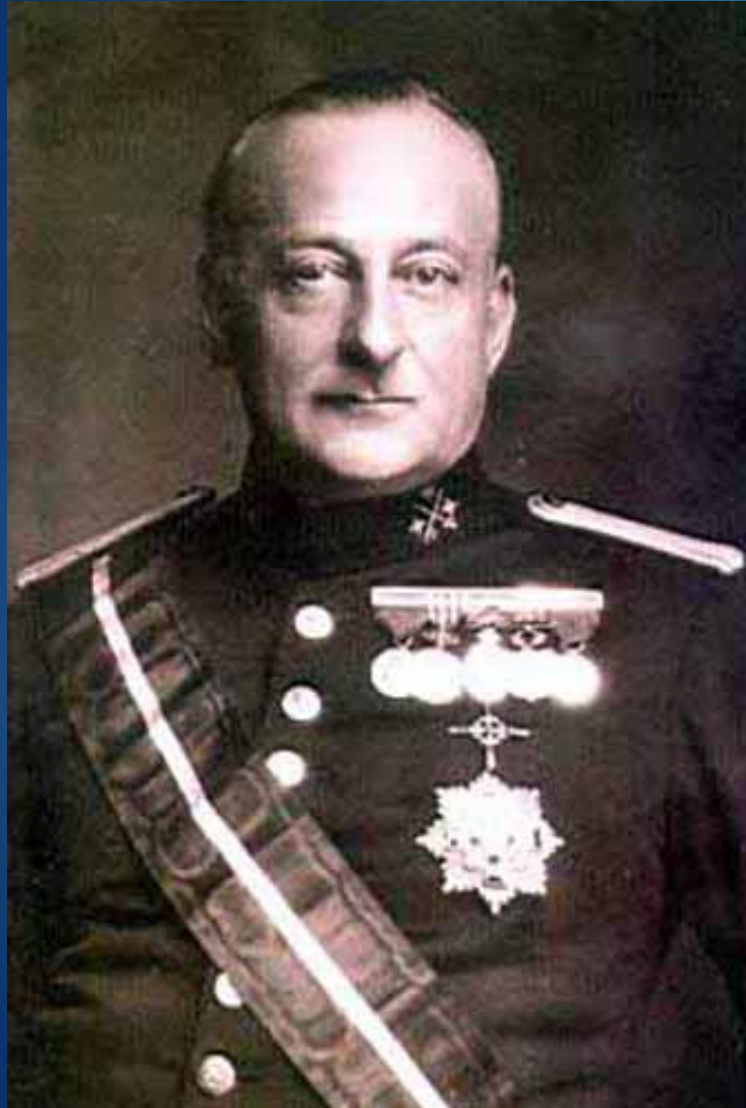
CAUSES I SUPORTS AL COP D'ESTAT.
L'ORGANITZACIÓ DEL RÈGIM.

Portald'Història

LA RESTAURACIÓ BORBÒNICA II:
REGENERACIONISME I CRISI DEL RÈGIM
(1902 – 1931)

Qui era Miguel Primo de Rivera?

Miguel Primo de Rivera Orbaneja va néixer a Jerez de la Frontera (Cádiz) el 8 de gener de 1870.

De família de tradició militar, va estar destinat a Filipines, Cuba i a Marroc, on fou ascendit a General (1911). Malgrat que va estar molt vinculat al bàndol dels "africanistes", va arribar a defensar la idea d'abandonar els territoris espanyols al Marroc.

Va ocupar importants càrrecs militars, com **Capità General** de València i de Madrid, i també polítics, com **senador** per la província de Cádiz (1920).

Va heretar del seu oncle Fernando el títol nobiliari de **Marquès d'Estella**.

El maig de 1922 fou nomenat **Capità General de Catalunya**, des d'on va donar el seu cop d'Estat el setembre de 1923.

Per què un cop d'Estat? Les causes

FACTORS SOCIALS

Forta inflació i gran augment dels conflictes laborals.

Problema d'ordre públic (pistolerisme).
Expansió de l'anarcosindicalisme.

FACTORS POLÍTICS

Descomposició del sistema polític de la Restauració. Feblesa dels partits dinàstics.

Expansió dels nacionalismes "perifèrics" (sobretot a Catalunya).

FACTORS MILITARS

Desfeta militar al Marroc (Desastre d'Annual i el "Informe Picasso").

Problemes interns de l'Exèrcit (les "Juntas de Defensa").

Per què un cop d'Estat? El context

El cop d'Estat de Primo de Rivera es va donar en el context de l'ascens d'ideologies autoritàries, militaristes i del **feixisme** a tota Europa.

Grup de "camises negres" feixistes italians el 1922.

L'octubre de 1922, Benito Mussolini i el seu **Partit Nacional Feixista** havien obtingut el poder quan el Rei *Vittorio Emanuele III* li va lliurar el Govern després de la "Marxa sobre Roma".

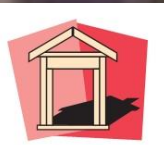

Dictadura i Monarquia

La Dictadura del general Miguel Primo de Rivera correspon a la fase final del regnat d'Alfons XIII i del règim de la Restauració Borbònica

Regnat d'Alfons XIII ⇨ 1902 – 1931

Dictadura de Primo de Rivera ⇨ 1923 – 1930

Portald'Història

Reunió del Rei Alfons XIII amb Miguel Primo de Rivera, 1923

Com es va donar el cop d'Estat?

El **13 de setembre de 1923**, des de Barcelona, el general Miguel Primo de Rivera va donar un **cop d'Estat contra l'ordre constitucional** vigent a Espanya.

Després del cop d'Estat, es va produir de forma general una inhibició o manca de reacció de la **major part de forces polítiques, socials i sindicals** del país, inclosa l'**esquerra socialista**, fet que va contribuir a l'èxit del cop.

El cop d'Estat va comptar amb el **suport del Rei i d'àmplies capes de l'oligarquia econòmica, política i militar** del país, inclosos els sectors més conservadors del catalanisme i de la pròpia **Lliga Regionalista**. El cop d'Estat va posar fi al darrer Govern constitucional de la Restauració, encapçalat pel liberal **Manuel Garcia Prieto**.

Establiment d'una **DICTADURA MILITAR**

Suspensió de la Constitució de 1876 i del règim parlamentari.

Quines van ser les etapes de la Dictadura?

FASES O ETAPES DE LA DICTADURA 1923 – 1931

EL DIRECTORI MILITAR (setembre 1923 – desembre 1925)

Govern (Directori) format exclusivament per militars, nomenats pel propi Dictador i amb l'aprovació del Rei.

EL DIRECTORI CIVIL (desembre 1925 – gener 1930)

Govern (Directori) format principalment per civils nomenats pel Dictador. Intent d'institucionalitzar la Dictadura.

LA "DICTABLANDA" (febrer 1930 – abril 1931)

Dimissió de Primo de Rivera. El Rei va nomenar com a Cap de Govern al general Dámaso Berenguer. Intent de retorn a la normalitat constitucional.

El “Directorio Militar”

Fotografia del Govern (Directori militar) de Primo de Rivera.

Al centre el Rei Alfons XIII i a la seva dreta el general Primo de Rivera.

Entre els militars destaquen el tinent general Francisco Gómez –Jordana, el general Severiano Martínez Anido i el general Federico Berenguer.

El “Directorio Civil”

Fotografia del Govern (Directori Civil) de Primo de Rivera.

A més del propi Primo de Rivera (al centre), en aquest Govern civil hi destacava José Calvo Sotelo (Hisenda), José Yanguas (Afers Exteriors), Rafael Benjumea, comte de Guadalhorce (Obres Públiques) o el català Eduardo Aunós (Treball) i altres.

El general Severiano Martínez Anido va continuar a Governació (Ordre Públic).

Què era la “Unión Patriótica”?

L'abril de 1924 Primo de Rivera va fundar el seu partit **UNIÓN PATRIÓTICA**, com a “*asociación de todos los Hombres de buena voluntad*”, com a **PARTIT ÚNIC** del règim.

CARACTERÍSTIQUES I ORGANITZACIÓ DEL PARTIT

- ★ Partit **personalista** i fortament lligat al seu líder.
- ★ Ideologia basada en el **conservadorisme**, l'exaltació **nacionalista** espanyola i el **militarisme**.
- ★ Defensa dels principis de la **religió catòlica** i de l'**Església**.
- ★ El seu lema era “**Patria, Religión y Monarquía**”.
- ★ El seu principal òrgan de difusió fou el diari **La Nación**, que es va publicar entre 1925 i 1936.
- ★ El partit es va dissoldre el 1931. Molts dels seus membres van fundar més tard la **Unión Monárquica**, que es va acabar integrant en la **Falange Española** el 1933.

Com va ser la política interior de la Dictadura?

- 1 L'Estat es va organitzar imitant els principis ideològics i administratius propis del feixisme italià
- 2 Es va abolir totes les institucions democràtiques i representatives (Corts, eleccions ...)
- 3 Es va suspendre la Constitució i totes les garanties constitucionals que se'n derivaven.
- 4 Es van prohibir tots els partits polítics, sindicats i altres organitzacions obreres.
- 5 Es van dissoldre tots els Ajuntaments, i es van substituir per "Juntas Locales", d'elecció governamental.
- 6 Es va dur a terme una forta repressió contra tota oposició i dissidència política, sobretot contra comunistes i anarquistes (CNT). Es va instaurar la censura prèvia a la premsa i sobre tots els mitjans d'expressió cultural.

Tenia el règim un Parlament?

Primo de Rivera va crear el 1927 una cambra amb el nom d'

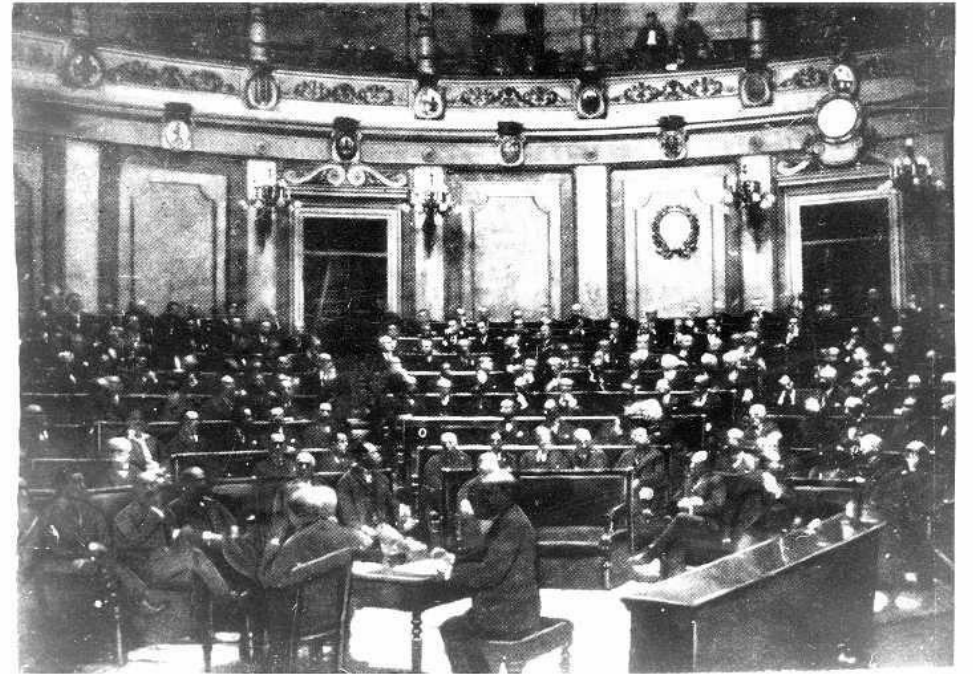
“ASAMBLEA NACIONAL CONSULTIVA”.

OBJECTIUS

L'objectiu d'aquesta “Asamblea” era l'intent d'institucionalitzar i perpetuar el règim amb una estructura de tipus constitucional.

COMPOSICIÓ I FUNCIONAMENT

L'Asamblea era de tipus corporativa i consultiva, sense capacitat legislativa ni caràcter representatiu o de control. Els seus membres eren escollits directament pel Dictador o per corporacions afins al règim. Estava presidida pel propi Primo de Rivera. Podia emetre informes i dictàmens per al Govern, però no lleis.

L'Asamblea Nacional Consultiva tenia uns 400 membres (variable) i acostumava a reunir-se l'actual Palau del Senat.